

Pardubice III
MĚSTSKÝ OBVOD

Knihovna
MO PARDUBICE III

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2023

KNIHOVNA MĚSTSKÉHO OBVODU PARDUBICE III

Knihovna Městského obvodu Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 731 198 161, 466 264 313

Městský obvod Pardubice III
Jana Zajíce 983
530 12 Pardubice
Tel.: 466 799 131

Vedoucí knihovny: Ing. Irena Nimsová

Starosta: Ing. Mgr. Vítězslav Štěpánek

Knihovnice:

leden – prosinec 2023

lic. Pavlína Jehličková, Bc. Markéta Kišáková

Knihovna MO Pardubice III je organizační složkou Městského obvodu Pardubice III od roku 2007. Velikost obsluhové populace je ke dni 31. prosince 2023 vyčíslena na 15 385 občanů.

Web: www.knihovna-dubina.cz

E-mail: knihovna.dubina@seznam.cz

Facebook: www.facebook.com/Knihovna-Dubina

Instagram: [knihovnadubina](https://www.instagram.com/knihovnadubina)

KNIHOVNÍ FOND

Knihovní fond Knihovny Městského obvodu Pardubice III je vyvážený s prvky nových směrů ve světě literární tvorby a splňuje všeobecné podmínky zaběhlých standardů knihoven. Je zaměřen na rozvíjení čtenářské gramotnosti dětí, mladistvých i dospělých. Přihlíží i na potřeby svých čtenářů a dává jim možnost svými tipy na knihy, audioknihy i deskové hry rozvíjet knihovní fond. Tato možnost je hojně využívána a přináší knihovně spokojené čtenáře.

Nákup nových knih je plně řízen poptávkou čtenářů, nabídkou nakladatelství, vývojem trendů v literární tvorbě a rozvojem nových žánrů na poli literatury. Velkou roli hrají i recenze knih na veřejných portálech popřípadě hodnocení recenzentů na sociálních sítích. Výběru knih je věnována mimořádná pozornost. Opomíjena však není ani literatura naučná, především biografie a memoáry, které velká část našich čtenářů vyhledává.

Velkou roli v řádném fungování knihovny představují i finance. Zvyšující se ceny knih tak vybízejí k aktivnějšímu vyhledání jiných zdrojů. Mezi zdroje patří nabídky knih v antikvariátech, v obchodech s levnými knihami (např. KnihyLevneOnline.cz), či on-line výprodeje renovovaných knihkupců. V roce 2023 se povedlo navázat spolupráci s akvizičním portálem TEAMLIBRARY, který nabízí bezkonkurenční ceny a knihovna tak získala jedinečný zdroj nákupu knih. Výraznou roli v rozšíření knihovního fondu hrají i dary, které činí zhruba **41 %** ze všech přírůstků v roce, což odpovídá **482 knižním dokumentům**.

Zároveň probíhá rozšiřování knižního fondu dle potřeb Školských vzdělávacích programů, a to na základě komunikace se základními školami. Důležitá je i součinnost s rodiči žáků školou povinných. Snahou je zapojit ZŠ Městského obvodu Pardubice III do obnovy a stabilizace fondu určeného právě pro děti a mládež.

Knihovnice důsledně sledují, jaké knihy již není nutné mít v knihovním fondu např. z důvodu zastaralého obsahu. Část knih je postupně přesouvána do skladu knihovny, který se nachází v prostorách Městského úřadu Pardubice III. Již nepotřebné knihy jsou nabízeny institucím dle Knihovního zákona a následně jsou úbytkovány na základě stanovených knihovních pravidel. V průběhu roku jsou vyřazovány (úbytkovány) **pouze poškozené knihy**. Bohužel těchto knih každoročně přibývá, i když knihovnice se snaží škody na knižních dokumentech eliminovat. Poškození je způsobeno stářím knih nebo nepřiměřenou manipulací čtenářem (politické knihy, potrhané listy knih, znehodnocení potravinami apod.). V případě poškození knih čtenářem jsou zavedeny sankce dle rozsahu poškození. Vše knihovnice řeší dohodou s příslušným čtenářem.

Byla rozšířena i částečně pozměněna nabídka audioknih, deskových her a periodik, jejíž obliba mezi čtenáři roste. V sortimentu knihovny naleznete i speciální sekci komiksů i tzv. manga, jejichž popularita v knihovně stoupá. V rámci komiksů přibývá i tzv. školní četba, kterou nakladatelé v současnosti začali vydávat. Periodika jsou nabízena dle poptávky čtenářů.

Nastavený systém poplatků za nevrácené knihy, kdy čtenářovi je účtován poplatek (upomínka) za každý den prodlení nevrácené knihy, přináší knihovně dobré výsledky. Čtenáři se stávají zodpovědnějšími a minimalizuje se tak zpoždění nevrácených žádaných titulů, nedochází následně k prodlení v rezervačním systému knih.

Čtenáři jsou bezplatně informováni o včasném vrácení knih e-mailem nebo mají tzv. informační kartičky, kde jim knihovnice zapíše termín vrácení včetně počtu vrácených knih. Další možnost prodloužení knih mají čtenáři ve webovém katalogu knihovny. Důležité je zmínit, že každé uzavření knihovny pro čtenáře neznamena nárust upomínek, knihovnice v době uzavření automaticky výpůjčky knih prodlouží. V měsíci březnu je čtenářům udělena amnestie upomínek, čtenář vrací knihy a neplatí žádnou upomínku. V době letních prázdnin je dvou měsíční výpůjční doba.

UŽIVATELÉ

Noví čtenáři

V roce 2023 bylo v knihovně na Dubině **1164 zaregistrovaných čtenářů**. Oproti roku 2022 dochází ke snížení počtu čtenářů zejména z řad dětí. V roce 2023 bylo uspořádáno méně vzdělávacích besed a nebyla tak oslovena dostatečně mládež (o besedy nebyl ze stran ZŠ takový zájem jako v letech předchozích). Pro rok 2024 se počítá s inovacemi besed a oslovení širší struktury dětí a mládeže.

Návštěvnost knihovny

Knihovnu navštívilo **26 560 registrovaných čtenářů**. Nedílnou součástí čísla jsou i návštěvníci on-line služeb. V letošním roce se virtuální návštěvy vyšplhaly na **14 926 návštěvníků**.

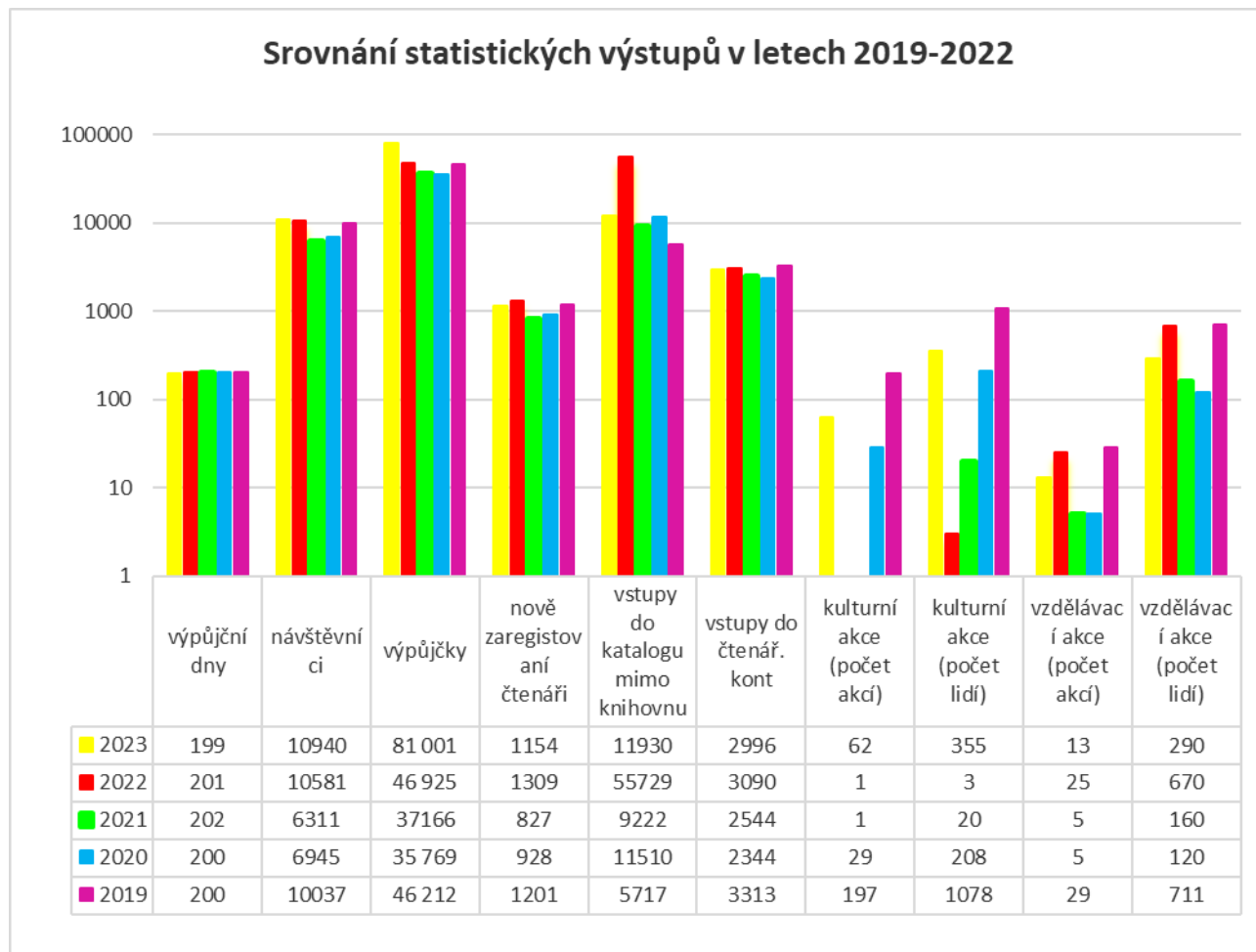
VÝPŮJČKY

Výpůjčky zaznamenaly zvýšení počtu o **34 076 knihovních dokumentů**, tedy na **celkových 81 001 knižních dokumentů** (v roce 2022 vypůjčeno **46 925** knihovních dokumentů) a prolongace u čtenářů se zvýšily o **31 854 dokumentů** (rok 2022 znamenal **22 621 prolongací**). Půjčování deskových her probíhalo ve standardním režimu.

Knihovna MO Pardubice III	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Počet čtenářů	1154	1309	827	928	1 201	1 030	924
z toho čtenáři do 15 let	351	543	215	321	509	516	347
z toho dospělí čtenáři	803	766	612	607	692	514	577
Celkový počet výpůjček	81001	46 925	37 166	35 754	46 196	34 491	27 401
Stav knihovního fondu k 31. 12.	20354	19 614	18 866	18 710	18 389	19 496	18 819

V roce 2023 bylo úbytkováno 424 knih, jedná se především o knihy rozbité či ztracené čtenáři. Dále je důležité zmínit, že knihovní fond se meziročně **navyšuje o 1164 knižních dokumentů**, kde jsou zahrnuty i knižní dary.

Graf 1: Srovnání statistických výstupů v letech 2019 – 2023

DALŠÍ ÚDAJE (MVS, AKCE, SLUŽBY)

Služby

Mezi stálé služby Knihovny Dubina patří:

Knih do domu – donáška na přání imobilním čtenářům (převážně seniorům či handicapovaným čtenářům) do jejich domova. Velmi pozitivní odezva od samotných čtenářů i jejich rodin nás těší.

E-knihy – knihovna nabízí možnost výpůjček e-knih přes e-katalog PORTARO ve spolupráci s Městskou knihovnou v Praze.

Webové stránky - stránky jsou neustále aktualizovány a spravovány samotnými knihovnicemi. Součástí webových stránek je možnost položení dotazu knihovnicím nebo sami čtenáři mohou navrhnout knihy, kterými by chtěli obohatit knihovní fond. Čtenáři, který novou knihu navrhne, je zmíněná kniha přednostně vypůjčena. Webové stránky také umožňují registraci nového čtenáře, nahlížení do aktuálního dění knihovny, objednání knih domů či rezervaci knih. K dispozici je i fotogalerie z akcí. Provozován je i e-katalog PORTARO jako stálá podpora čtenářům.

Sociální síť Facebook Knihovny MO Pardubice III – Facebook Knihovny Dubina je velmi aktivní, čemuž svědčí i aktivita jednotlivých příznivců stránky. Aktivně je využíván čtenáři k zasílání dotazů knihovnicím.

Sociální síť Instagram Knihovny MO Pardubice III – založen v roce 2020. Instagram slouží především k prezentaci knihovního fondu pro mladší část generace. V roce 2023 probíhaly oblíbené instagramové soutěže o knihy. Instagram knihovnice používají ke sledování současných trendů čtení.

Půjčování elektronických čteček - v majetku knihovny jsou dvě e-čtečky.

Meziknihovní výpůjční služby - meziknihovní výpůjční služby jsou v knihovně na Dubině využívány v plném možném rozsahu služby. S pravidelností knihovnice jezdí pro objednané knihy do Krajské knihovny v Pardubicích. V roce 2023 byl tímto způsobem knihovní fond obohacen o **392 knižních dokumentů**.

Krajská knihovna v Pardubicích – spolupráce je na velmi dobré úrovni. Knihovnice se pravidelně účastní školení rozvíjející jejich schopnosti. Krajská knihovna má síť BIBLIOBOXŮ, kam i čtenáři knihovny na Dubině mají možnost v nejnnutnějším případě vrátit knihy. Bohužel tato služba má jeden velký nedostatek. Knihy z biblioboxů se do knihovny na Dubině vrací s několikadenním zpožděním, což působí komplikace při účtování upomínek čtenářům. S každým dotčeným čtenářem je situace řešena osobně a ve společném souladu.

Veřejný internet, informační služby, kopírování, možnost zakoupení dárkového poukazu ke zřízení nové registrace - služby využívají čtenáři i veřejnost.

Půjčování turistických map – jedná se o službu tzv. sezónní. Největší rozsah má v turistické sezoně od května do října.

Geocaching - Knihovna Dubina je zapojena do celosvětové hry Geocaching, snahou je podpořit povědomí o existenci Knihovny na Dubině a zajímavou formou pozvat do knihovny i nečtenáře. V současnosti knihovna disponuje dvěma „keškami“. Jedna je umístěna v prostorách knihovny a druhá v knihobudce, kde je neustále obnovována díky častým krádežím.

Balení knih – jedná se o službu především mířenou na rodiče školou povinných dětí.

Knihobudka – v roce 2018 byla zřízena Knihobudka v ulici Na Drážce, v roce 2022 přibyla Knihobudka přímo před knihovnou. Obě jsou plně využívány veřejností. Kontrolovány a doplňovány jsou pravidelně - jednou týdně knihobudka Na Drážce, denně knihobudka před knihovnou.

Dary knih pro knihovnu – knihovna v průběhu roku přijímá knižní dary od čtenářů i veřejnosti. Většinou se jedná o dary z pozůstalostí. Knihovnice knihy využívají především k rozšíření či obnově knihovního fondu a jako možnost doplňování knih do knihobudky.

Autorská čtení – novinkou tohoto roku je pořádání autorského čtení přímo v knihovně. Prostory knihovny jsou uzpůsobeny pro 25 sedících čtenářů či občanů. V roce 2023 přivítala knihovna hned dvě autorky: Kristýnu Trpkovou a Kateřinu Karolovou. Autorské čtení se hned od počátku zařadilo do významných akcí knihovny a ta v nich bude pokračovat i nadále.

Otevření knihovny veřejnosti – další novinkou roku je otevření knihovny veřejnosti v době pořádání akcí Městského obvodu Pardubice III. Knihovna je otevřena ve stejný čas, ve kterém je pořádána akce obvodu a nabízí veřejnosti možnost se zapojit do připravených aktivit souvisejících s tématem pořádané akce.

Akce

Hlavní činností knihovny by měla být vzdělávací činnost a především rozvoj čtenářské gramotnosti. V první polovině roku je tedy činnost zaměřena především na tematické vzdělávací programy pro děti z mateřských a základních škol.

Témata besed pro mateřské a základní školy v roce 2023:

Vzdělávací besedy byly připraveny pro mateřské školky, 1. a 3. ročníky základních škol.

Celkem se uskutečnilo **13 vzdělávacích besed** a do knihovny se podívalo **290 dětí včetně žáků**.

Veškeré vzdělávací besedy byly provázeny tematickou knihou. S dětmi a žáčky se hovořilo o rozdělení knižních dokumentů do jednotlivých žánrů literatury a zároveň se diskutovalo o počínání čtenářů v knihovně. V roce 2023 byly besedy s tématem: pro mateřskou školku „Ferda Mravenec“, pro třetí ročníky „Se slušností nejdál dojdeš“ a pro první ročníky „Knihovnické pohádky“. Součástí besedy jsou i pracovní listy.

V roce 2023 probíhaly v knihovně tyto pravidelné nebo tematické akce:

LEDEN

Geocaching, malování na doma - zima, alternativní kreativní dílničky (Vločka, Krmítko s ptáčky).

ÚNOR

Geocaching, vzdělávací program pro mateřské školky „Ferda Mravenec“, akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), alternativní kreativní dílničky (Valentýnská zvířátka), malování na doma – Valentýn.

BŘEZEN

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Vlaštovka, Velikonoční slepička), malování na doma – Knihovní, vzdělávací program pro mateřské školky „Ferda Mravenec“ a třetí ročníky „Se slušností nejdál dojdeš“, prázdninové dílničky v knihovně „Papírové zástěry“, Březen měsíc čtenářů – amnestie poplatků za upomínky, Junior kvíz pro děti od 7 – 10 let a pro děti 10 – 15 let.

DUBEN

Rekonstrukce topení – část knihovny přemístěna do zasedací místnosti ÚMO Pardubice III, vzdělávací beseda v Pardubické nemocnici, malování na doma – Velikonoce, Geocaching, vzdělávací besedy – třetí ročníky a mateřská školka.

KVĚTEN

Rekonstrukce topení – část knihovny přemístěna do zasedací místnosti ÚMO Pardubice III, alternativní kreativní dílničky (Ufoníci), malování na doma – Lenochodí malování, vzdělávací besedy pro první ročníky základních škol „Knihovnické pohádka“ a pro čtvrtý ročník „Co nás čeká v knihovně“, Geocaching.

ČERVEN

Geocaching, alternativní kreativní dílničky (Masožravka, Panda Otík), Knižní kvíz pro děti, akce Čtenářem za vysvědčení (amnestie poplatků pro děti ZŠ, které přinesly vysvědčení), malování na doma – Myšičkové malování, vzdělávací besedy pro první ročníky základních škol „Knihovnické pohádky“, otevření knihovny veřejnosti v rámci akce Městského obvodu Pardubice III „Opékání buřtů s knihovnou“.

ČERVENEC

Geocaching, malování na doma – Zvířátka, Knižní kvíz pro děti, alternativní kreativní dílničky (Akvárium, Lodička), výtvarná soutěž pro děti „Květinové léto“, otevření knihovny veřejnosti v rámci akce Městského obvodu Pardubice III „Opékání buřtů s knihovnou“, instagramová červencová soutěž o knihy.

SRPEN

Geocaching, malování na doma – Zvířátka, Knižní kvíz pro děti, alternativní kreativní dílničky (Žabák Leopold, Školáček), výtvarná soutěž pro děti „Květinové léto“, otevření knihovny veřejnosti v rámci akce Městského obvodu Pardubice III „Opékání buřtů s knihovnou“, instagramová srpnová soutěž o knihy.

ZÁŘÍ

Kreativní dílničky v knihovně (Sovička Jířa), Středeční květinové malování, Geocaching, otevření knihovny veřejnosti v rámci akce Městského obvodu Pardubice III „Studánecké posvícení“, kreativní dílničky v knihovně pro neziskovou společnost Most do života, čtenářská dílna ZŠ Dubina.

ŘÍJEN

Týden knihoven - registrace seniorů zdarma, Geocaching, Středeční podzimní malování v knihovně, kreativní dílničky v knihovně (Je deštivo ..., Kostlivec strašlivý), dílničky pro seniory – Barevné bavlněné tašky, autorské čtení – Kristýna Trpková.

LISTOPAD

Sbírka Den Válečných veteránů, Středeční strašidelné malování v knihovně, kreativní dílničky v knihovně (Muchomůrka, Šiškový panáček), Geocaching.

PROSINEC

Středeční mikulášské a vánoční malování v knihovně, kreativní dílničky v knihovně (Lucerna), výtvarná soutěž „Vánoční ozdoba“ ve spolupráci s DDM Beta Dubina, autorské čtení – Kateřina Karlová, otevření veřejnosti knihovny v rámci akce Městského obvodu Pardubice III „Gulášobraní & zabijačka a Rozsvícení vánočního stromu“, kreativní dílničky pro seniory „Vánoční dekorace“, kreativní dílničky pro rodiče s dětmi „Vánoční girlandy“, otevření veřejnosti knihovny 23. 12. 2023 (Vánoční zpívání městského obvodu bylo zrušeno, ale knihovna byla otevřena), instagramová vánoční soutěž.

Návštěvníků Knihovny městského obvodu Pardubice III na vyhledávaných akcích (besedách) bylo **celkem 645**, z toho 290 návštěvníků vzdělávacích akcí a 355 návštěvníků kulturních akcí.

ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

Knihovna Dubina disponuje jedním počítačem pro veřejnost, který v roce 2023 využilo 49 čtenářů.

Knihovnice sami spravují webové stránky, sociální síť Facebook a Instagram. Sociální síť Facebook stále zaznamenává nárůst sledovanosti:

Knihovna MO Pardubice III	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Sociální síť Facebook sledujících	581	544	475	454	402	338
Sociální síť Instagram	547	523	455	52	0	0

Knihovna je dostupná na **informativní stránce knihovny Wikipedie**.

Využívání webových stránek je čtenáři preferováno a také vývoj v dostupných datech je v pozitivních číslech. Webový e-katalog je přizpůsoben moderním potřebám čtenáře. Návštěvnost webových stránek se stále navyšuje. Webové stránky byly **zobrazeny 14 486**, z toho **návštěvnost byla 4710**.

Závěrem lze říci, že Knihovna Dubina je dlouhodobě stabilní knihovnou ve městě Pardubice. Knihovnice jsou proškoleny v rámci nabízených možností, především Krajskou knihovnou Pardubice nebo nabídkou ze SKIPu či Národní knihovnou. Na webovém portálu Databaze.cz, TEAMLIBRARY.cz, portálu Československá knižní databáze, Instagramu a mezinárodního portálu Goodreads sledují současné trendy v literatuře. Zároveň jsou sledována ocenění v oblasti literatury, kde se inspirojí pro případné nákupy nových knih. Nedílnou součástí při hledání knih je i komunikace přímo se čtenáři nebo při instagramových soutěžích, které právě stojí na doporučeních knih soutěžících. Nákup knih v současnosti probíhá především přes portál TEAMLIBRARY.cz a následně jsou využívány portály renomovaných knihkupců především v podobě výprodejových akcí. Využíván je i nákup knih v antikvariátech.

Všechny kroky činěné knihovnicemi jsou konány pro zvýšení komfortu, spokojenosti čtenářů i jejich rodin. Služba „Kniha do domu“ byla využívána ve větší míře, což rozšiřuje okruh čtenářů. Oblíbenost možnosti donášky knih domů zvýšila dostupnost knihovny pro imobilní čtenáře. Nové prostory knihovny jsou nyní s bezbariérovým přístupem a knihovna získala nové čtenáře mezi tělesně handicapovanými lidmi. Právě bezbariérovost zvyšuje zájem o knihovnu na Dubině v řadách maminek s kočárky či seniorů. Řada čtenářů jsou majitelé psů i tato stvoření jsou v knihovně vítána. Knihovna je tedy otevřená i pro pejsky.

Knihovna Dubina je součástí SKIPu. Účastní se celostátních akcí SKIPu, zmíníme např. akce Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven či Už jsem čtenář. Knihovna se též zapojila do charitativní sbírky Den válečných veteránů.

Rok 2023 byl plný neustálých změn, které vedly knihovnice hledat inovativní procesy v knihovně a hledat nové směry výhodné pro čtenáře. Do knihovny se postupně vrátily tradiční akce, jako jsou dílničky či Středeční malování. Zapojením se do akcí městského obvodu knihovna nabízí větší prostor pro veřejnost a pomalými kroky se snaží stát komunitním centrem.

Pro knihovnice je důležité neztratit kontakt se čtenáři a udržet si jejich přízeň. V tomto trendu pokračují i v roce 2024 a budou se snažit rozšířit služby knihovny.

V Pardubicích dne 6. února 2024

lic. Pavlína Jehličková